

BROWEN BOOK ONLY

**TEXT CUT WITHIN
THE BOOK ONLY**

**TEXT FLY WITHIN
THE BOOK ONLY**

**TEXT PROBLEM
WITHIN THE
BOOK ONLY**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200071

UNIVERSAL
LIBRARY

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಪುರವಣಿ.

ಸದ್ಬೋಧ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ
೧೮ನೇ ವರ್ಷದ
ಕಾಣಿಕೆಯ ಪುಸ್ತಕವು.

ಈಶಪ್ರಸಾದ.

(ಸ್ಮಾರಣಿಕೆ ಕಾದಂಬರಿ.)

ಲೇಖಕ—ಆರ್. ಟಿ. ಕಪೂರ,
ಎಡಿಟರ, ಸ. ಜೆ.,
ಆನಂದವನ.

ಪ್ರಕಾಶಕ—ಯು. ಗು. ಕುಲಕರ್ಣಿ,
ಎಡಿಟರ, ಸ. ಜೆ., ಆನಂದವನ

1925

ಬೆಲೆ ೪ ಆಣೆ.

XIV
120

ಈ ಶ್ಲೋಕವು ನಾವು.

(ಪೌರಾಣಿಕ ಕಾದಂಬರಿ.)

[೧]

...

ಚಾಲ ಭೂಪತಿಯ ರಾಜಧಾನಿಯು; ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಅವಾರ ವೈಭವವು ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಲಿದೆ. ಪಟ್ಟಣಿಗರ ಸುಖಶಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಚತುರ್ವರ್ಣದವರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾನುಸಾರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿ ರಾಜನ ಕ್ಷೇಮಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ರಾಜನಾದರೂ ಪ್ರಜಾವತ್ಸಲನಾಗಿ ತಂದೆಯು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂವಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ವಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಂಥ ರಾಜ್ಯವೆಂದೆಂದೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸ್ವಾಂತ್ರತೆಯನ್ನೇಕೆ ಬಯಸುವರು? 'ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವರು? ಎಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥವು ಹೆಚ್ಚುವುದೋ, ಎಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವ ತನ್ನ ಜೊಕ್ಕುಸನ್ನೇ ನೋಡಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬೀಳುವನೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲದ ಗೊಂದಲಗಳು ಏರುವವು. ಇಂಥ ಗೊಂದಲಗಳ ಗಂಧವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಜಾವತ್ಸಲ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ "ನಾವಿಷ್ಟು ಪೃಥ್ವೀಪತಿ?" ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಸಾಹಸವನ್ನು ಸ್ಮೃತಿಕಾರನು ಮಾಡಿದ್ದು! ಆದರೆ ಆ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಕಲಿಯುಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲೆಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಇರಲಿ.

ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಇಂದು ದ್ರೃಪದರಾಜನು
ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದನು. ಪಾಂಚಾಲ ದೇಶದೊಳಗಿನ
ಪ್ರಮುಖರು, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರು ಸಭೆಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿ
ಯ ಆ ದರ್ಬಾರವು ಸಂದಟಿತವಾಗಿತ್ತು. ದ್ರೃಪದರಾಜನು ರಾಜಚಿನ್ಹ
ಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಉಜ್ಜ್ವಲ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿ
ಗಿದ್ದನು. ರಾಜಮಂತ್ರ ಪ್ರವೀಣರಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆತನ ಎಡಬಲ
ಪಾಶ್ವರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲೊಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ವಸಂತೋತ್ಸವದ ದಿವಸ
ವಾದ್ದರಿಂದ ದರ್ಬಾರದ ಮುಂದಿರುವ ವೃಷ್ಟವಾಟಿಕೆಯು ಪ್ರಭುತ್ವ
ವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಸುಗಂಧವು ಸಭಿಕರ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ
ಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಇಂತು ಸಭೆಯು ನೆರೆದಿರಲು ರಾಜನಾದ ದ್ರೃಪದನು ಇನ್ನು
ಏನೇನೋ ಹೇಳತಕ್ಕವನಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಪ್ರತಿಹಾರಿಯು
ಬಂದು ಎರಡೂ ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ಮುಜುರೆ ಮಾಡಿ ದಾಶಾರ್ಣಾಧಿಪ
ತಿಯು ಕಳಿಸಿದ ದೂತನು ಯಾವದೋ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕಲನಕ್ಕಾಗಿ
ಬಂದಿದ್ದು, ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಕಾಣಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತಿರುವನು ಎಂದು ಸುರಿ
ದನು. ಪ್ರತಿಹಾರಿಯು ಮಾತು ಕೇಳಿ ದ್ರೃಪದನು ಅವನನ್ನು ಒಳಗೆ
ಬಿಡಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ದಾಶಾರ್ಣಾಧಿಪನ ದೂತನು ಒಳಗೆ ಬಂದು
ಬಿಂಕದಿಂದ ಮುಜುರೆ ಮಾಡಿ ಕಂಕುಳಲ್ಲಟ್ಟಿದ್ದ ಜರತುರೇ ರೇಷ್ಮೆಯ
ಚೀಲವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ದೂರ ಸರಿದನು. ಚೀಲವು ರಾಜಮಾದ್ರೆ
ಯಿಂದ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ದ್ರೃಪದನು ಅದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ
ತಕ್ಕೊಂಡನು. ದಾಶಾರ್ಣಾಧಿಪತಿಯು ತನಗೆ ಬೀಗನಾಗಿದ್ದು,
ಇಷ್ಟು ಆತುರತೆಯಿಂದ ಏನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿರುವನೋ ನೋಡ
ಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವು ಅವನಲ್ಲಾಂಟಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು
ತಡವಾದದೆ ಚೀಲದ ಮೇಲಿರುವ ರಾಜಮಾದ್ರೆಯನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಿ

[೩]

ಒಳಗಿನ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ಓದಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ಓದಿದಂತೆ ಅವನ ಮುಖಲಕ್ಷಣವು ಬದಲಿಸಿ ಹತ್ತಿತು. ಬರಬರುತ್ತ ಅವನ ಮುಖವು ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಿತು. ಆ ಕಷ್ಟಭಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧ ಸಂತಾಪಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗ ತೊಡಗಿದವು. ಆತನ ಈ ಮುಖಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಏನೋ ಅಶುಭ ಹಾಗೂ ಅಪಮಾನಕರ ಪಾರ್ಶ್ವಯಿರುವದೆಂದು ಸಭಿಕರು ತರ್ಕಿಸಿದರು? ಕೆಲ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಪತ್ರವು ಮುಗಿಯಲು ಮನಸ್ಸು ವ್ಯಗ್ರವಾದ್ದರಿಂದ ಸಭೆಯ ಕೆಲಸ ವನ್ನೇನೂ ನೆರವೇರಿಸದೆ ದ್ರುಪದನು ಸಭೆಯಿಂದೆದ್ದು ಹೋದನು. ಮಹಾರಾಜನ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಸಂಗತಿಯು ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಿರಬಹುದು? ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಸಭಿಕರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗೃಹಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.

[೪]

...

ರಮಣೀಯವಾದ ಅಂತಃಪುರವು; ಗಗನಾಂಗಣವನ್ನು ಬೆಳಗುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಂತಿರುವ ಚಂದಿರವದನೆಯರು ಆ ಅಂತಃಪುರದ ರಮಣೀಯತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದ್ರುಪದರಾಜನು ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಒಂದು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದನು; ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರೌಢಸ್ತ್ರೀಯು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಮುಖಗಳು ಅವಾರವಾದಚಿಂತೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದವು. ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಮೌನವೃತ್ತಿಯು ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಬಳಿಕ ದ್ರುಪದರಾಜನು ತಾನೇ ಆ ಮೌನವನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಿ—

“ಪ್ರಿಯೇ, ಏನಾಯಿತಲ್ಲ? ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಗೌಡ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಸುದ್ದಿಯು ಈಗ ಬೈಲಿಗೆ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು. ಇದೊಂದು ನಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗಂಡಾಂತರವೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಂತಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಶಿಬಿರದಿಗೆ ಲಗ್ನವಾದಿದ್ದು ನನ್ನದು ಶುದ್ಧ ಮೂರ್ಖತನವಾಯಿತು. ಹಾಯ್! ಹಾಯ್! ಮುಂದೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಕಾಂಚನವರ್ಮನು ನನ್ನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಒರೆದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿರುವನು. ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಂತೆ; ಇಲ್ಲವೆ ಅವನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಂತೆ; ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಲು ನನಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ಯುದ್ಧಮುಖದಿಂದ ಆ ಕಾಂಚನವರ್ಮನ ಸೊಕ್ಕನ್ನು ಇಳಿಸಬಲ್ಲೆನು. ಆದರೆ ಯುದ್ಧದ ಕಾರಣವು ಜನರಿಗೆ-ಸರರಾಜರಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ನನ್ನ ಅವಮಾನವು ಹಲವು ಬಗೆಗಳಿಂದಾಗುವದು. ಇಂಥ ಸಾಹಸವನ್ನು ನಾನೇಕೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು?” ಎಂದು ನುಡಿದು ದಾರುಣವಾದ ದುಃಖದಿಂದ ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತು ಮೂರ್ಚ್ಛೆ ಹೊಂದಿದನು.

ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ದ್ರುಪದ ಪತ್ನಿಯು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಲಗಬಗೆಯಿಂದ ಶೈಶ್ಯೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಕೆಲಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ದ್ರುಪದನು ಶುದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದನು. ಗಂಡನಿಗುಂಟಾದ ದುಃಖವನ್ನೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಆ ದ್ರುಪದಪತ್ನಿಯು ಬಹಳವಾಗಿ ವಿಡುಕಿನುಡಿದಳೇನೆಂದರೆ—

“ಮಹಾರಾಜ, ತಾವು ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಃಖಪಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಆ ಕೈಲಾಸಪತಿಗೇ ಮೊರೆಯಿಡುವದು ಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನೀವಾಗಿಯೇ ಬುದ್ಧಿವೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇಂಥ ಸಾಹಸ ಮಾಡಲಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಶೂಲವಾಣಿಯ ಪ್ರಸಾದವೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಈ ರೀತಿ ದುಃಖಕ್ಕೀಡುಮಾಡಿದೆ.”

“ಪ್ರಿಯೇ, ಹೀಗೆ ನುಡಿಯಬೇಡ; ದೇವಾಧಿದೇವನಾದ ಶಂಕರನ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ದೊಷಣೆಕೊಡಬೇಡ; ಆತನ ಪ್ರಸಾದವು ಕಾಲತ್ರಯದಲ್ಲೂ ಸುಳ್ಳಾಗದು. ಆದರೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದುದೈಕವವು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮನ್ನು ದುಃಖಭಾಗಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಮುಂದೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡುವಿರಿ?”

“ಮಾಡುವದೇನು? ನನಗೇನೂ ತೋಚದಾಗಿದೆ. ಮಾನಹಾನಿಯು ಮರಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡೆಯಾಗಿರುವದು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಯಾರ ಮುಂದೂ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಾಂಚನವರ್ಮನಿಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಬೇಕೇನು? ಏನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವನು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದು ನನ್ನೊಡನೆ ಯುದ್ಧವ ಹೂಡಿ ಸುಕರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೈಡುವಾಡುವನು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಿಂತ ಮರಣವೇ ಲೇಸೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಾಂಚನವರ್ಮನಿಗೆ ಏನಾದರೊಂದು ಉತ್ತರ ಬರೆದು ಕೃತಾಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಆಗ್ನಿ ಕಾಷ್ಠಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ನನಗೆ ತರುಣೋಪಾಯವು; ಅನ್ಯಉಪಾಯಗಳ ಅವಲಂಬನೆಯು ಈಗ ನನಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರುವದಿಲ್ಲ.”

ಈ ಮೇರೆಗೆ ದ್ರುಪದರಾಜನು ನುಡಿದು ಚಟ್ಟನೆ ಅಲ್ಲಿಂದೆದ್ದು ದಿವಾಣಖಾನೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಮಹಾರಾಜ್ಞಿಯು ಮುಂದೊದಗಬಹುದಾದ ಅನರ್ಥದ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗಿ ಸ್ಮೃತಿಯಿಲ್ಲದೆ ದೊಪ್ಪನೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಳು. ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪತಿಯೇ ಪರಮಗತಿಯಲ್ಲವೇ? ಆ ಗತಿಗೆ ಅಳಿಗಾಲವುಂಟಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಅವರು ಹೀಗೆ ಗತಿಗೆಡುವದರಲ್ಲೇನಾಶ್ಚರ್ಯವು? ದಾಸಿಯರೂ ಧಾವಿಸಿಬಂದು ಆ ಮಹಾರಾಜ್ಞಿಯನ್ನು ಉಪಹರಿಸಿ ಆಕೆಗೆ ಕ್ಷೇಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರು.

ದ್ರೂಪದರಾಜನಿಗೆ ಬಹುದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಹೆಂಡತಿ ಸಮೇತನಾಗಿ ಯಮುನಾ ತೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪೃಥಾನೀಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ತದಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದನು. ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಸಾಂಬನು ರಾಜನ ಶಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಒಂದು ದಿನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು. ಆಗ ದ್ರೂಪದನು ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ಫಲಿಸಿತೆಂದು ಹಿಗ್ಗಿ ಈಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಪುತ್ರಯಾಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಸದಾಶಿವನು ದ್ರೂಪದರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು—“ಎಲೈ ರಾಜನೇ, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ವರ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಮೊದಲು ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುವು ಜನಿಸುವದು ಆದರೆ ಅದೇ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಗಂಡಸಾಗಿ ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷ ವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವೆನು” ಎಂದು ನುಡಿದು ಗುಪ್ತನಾದನು. ದ್ರೂಪದ ರಾಜನಿಗೆ ಈ ಈಶಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಿಳಿದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಮೊದಲು ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟುವದೇಕೆ? ಮುಂದೆ ಅದು ಗಂಡಸಾಗುವದೇಕೆ? ಏನು ವಿಚಿತ್ರವಿದು!! ಹೆಣ್ಣು ಹೋಗಿ ಗಂಡಾಗಬಲ್ಲದೆ? ಈಶ್ವರನ ಲೀಲೆಯು ಅಗಾಧವಾದದ್ದು; ಆತನ ವರಪ್ರಸಾದವೇ ನಮಗೆ ಪ್ರಮಾಣವು ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡು ನಗರಿಗೆ ಬಂದು ಎಂದಿನಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ಮುಂದೆ ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರೂಪದನ ರಾಣಿಯು ಗರ್ಭವನ್ನು ತಾಳಿದಳು. ನವಮಾಸಗಳು ತುಂಬಲು ಒಂದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುವನ್ನು ಹಡೆದಳು. ರಾಜ್ಯಿಗೂ— ದ್ರೂಪದರಾಜನಿಗೂ ಈಶಪ್ರಸಾದವು ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿತ್ತು; ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಈ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುವು ಮುಂದೆ ಗಂಡಸಾಗುವದರಿಂದ ಈಗಲೇ

ಈ ಶಿಶುವು ಗಂಡೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಅರಮನೆಯ ದಾಸಿಯರಿಗೆ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿರಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ದ್ರುಪದಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಪುತ್ರೋತ್ಸವವಾಯಿತೆಂದು ನಗರಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುದ್ದಿಯು ವಸರಿಸಿತು.

ಸಾಮಾನ್ಯರಾದವರಿಗೇ ಪುತ್ರೋತ್ಸತ್ತಿಯಾದರೆ ಅನೇಕಬಗೆಯ ಉತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಾ, ದ್ರುಪದನಂಥ ವ.ಹಾರಾಜನಿಗೆ ಪುತ್ರೋತ್ಸತ್ತಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಕೇಳುವದೇನು? ಅದರಲ್ಲೂ ಬಹು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಪುತ್ರೋತ್ಸವ; ಮೇಲಾಗಿ ಈಶಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಆದ ಸಂತತಿ; ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜನಿಂತಲೂ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕುಣಿದಾಟವೇ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಂತೋಷಪ್ರಸಂಗವಾಂಟಾದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ರಾಜನ ಹತ್ತು ವಾಲು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ರಾಜ-ಪ್ರಜರ ಸಂಬಂಧವೇ ಅಷ್ಟೊಂದು ರಹಸ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ದ್ರುಪದರಾಜನಿಗೆ ಆದ ಪುತ್ರೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಆನಂದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಾಜನಿಗೆ ಶಕ್ತ್ಯನುಸಾರ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ರಾಜನಾದರೂ ನಗರಿಯನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸಿ ಬಹು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ದೇವತಾ ಆರಾಧನೆಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿದನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೆ-ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಮಿಷ್ವಾನ್ನದಿಂದ ತೃಪ್ತಗೊಳಿಸಿದನು.

ಹುಟ್ಟಿದ ಶಿಶುವಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿವಸ 'ಶಿಖಂಡಿ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಶಿಖಂಡಿಯು ಬೆಳೆಯಹತ್ತಲು ಪುರುಷವೇಷಗಳನ್ನೇ ತೊಡಿಸತೊಡಗಿದರು. ಅರಮನೆಯ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ದಾಸಿಯರ ಹೊರತು ಶಿಖಂಡಿಯು ಹೆಂಗಸೆಂಬದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದ್ರುಪದನೂ, ಆತನ ರಾಜ್ಞಿಯೂ ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಆ ಶಿಶು

ವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದರು. ಶಿಶುವು ಒಂದು ವರ್ಷದ್ದಾಯಿತು; ಎರಡು ವರ್ಷದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೂ ಹೆಣ್ಣುಹೋಗಿ ಗಂಡಾಗಲಿಲ್ಲ. ದ್ರುಪದನೂ, ರಾಜ್ಞಿಯೂ ಚಿಂತೆಗೊಳಗಾದರು. ಆದರೂ ಈಶಪ್ರಸಾದದ ಮೇಲೆ ವೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ದುಗುಡನ್ನು ದೂಡಿ ಶಾಂತರಾದರು ಹೀಗೆಯೇ ಹತ್ತು-ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳು ಕಳೆದವು. ಶಿಖಂಡಿಯನ್ನು ಪುರುಷ ವೇಷದಿಂದ ಜತನಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಆ ರಾಜ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕ.ಸಾಕಾಗಿಹೋಯಿತು. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ವರುಷವು ತುಂಬಿ ಹದಿನೂರನೆಯ ವರುಷವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಶಿಖಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ವಿಕಾಸಹೊಂದತೊಡಗಿದವು. ಸ್ತನ್ಯಗಳು ಕಸುವಿಂದ ವಕ್ಷಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸತೊಡಗಿದವು. ಪ್ರಾಯದ ಲಕ್ಷಣವು ಮುಖಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ನರ್ತಿಸತೊಡಗಿತು. ಆಗಂತೂ ಆ ರಾಜದಂಪತಿಗಳ ಸೊಂಡೆಯೊಣಗಿತು. ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಶಿಖಂಡಿಯು ಗಂಡಸಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಎಂದು ಹಂಬಲಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಶಿಖಂಡಿಯು ವಿಷಯವಾಗಿ ಚಿಂತೆಯುಂಟಾದಾಗೆಲ್ಲ ಅವರ ಸದಸದ್ವಿವೇಕವು ಅವರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ " ಈಶಪ್ರಸಾದದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಸಾಂಶಕರಾಗುವರೇ? ಆ ಪ್ರಭುವಿನ ವಚನದ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲವೇ? " ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ದಂಪತಿಗಳು ಪುನಃ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಾಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ರೀತಿ ಸಾಂಚಾಲ ರಾಜದಂಪತಿಗಳು ಕಾಲಕ್ರಮಣಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಶಿಖಂಡಿಗೆ ಹದಿನಾರು ವರುಷಗಳು ತುಂಬಿದವು, ಆತನಿಗೆ ಕನೈಯೊಡನೆ ವಿವಾಹಮಾಡಬೇಕೋ, ಪುರುಷನೊಡನೆ ವಿವಾಹಮಾಡಬೇಕೋ ಎಂಬ ಬಲವಾದ ಚಿಂತೆಯು ಅವರನ್ನು ಬಾಧಿಸಿತು. ವರವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ವಿವಾಹಮಾಡಿದರೆ, ಇದುವರೆಗೆ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸವೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಲೋಕಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗುವೆವಲ್ಲದೆ,

ಈಶ್ವರಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಅಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ತಾಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳು ಅವರಲ್ಲುಂಟಾದವು. ಈ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಆ ದಂಪತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಹೈರಾಣಾದರು. ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಲಗ್ನಮಾಡಿದರೆ, ಮುಂದೇನು ಅನರ್ಥವೊದಗುವದೋ ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಂದವು. ಈಶ್ವರಸಾಧನದ ಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆಯಿದ್ದದರಿಂದ ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಲಗ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.

ದಾಶಾರಣ್ಯದೇಶದ ರಾಜನಾದ ಕಾಂಚನವರ್ಮನು ಸರಿಕರಾಜನಾಗಿದ್ದನು. ಆತನಿಗೆ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯಾದೊರ್ವಳು ವಗಳಿದ್ದಳು. ದ್ರುಪದರಾಜನು ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಶಿಖಂಡಿಗೆ ಆ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದನು. ಸಮಾನಸ್ಕಂದನಾದ ದ್ರುಪದರಾಜನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಕಾಂಚನವರ್ಮನು ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಘಟಿತಾರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳು ಕೂಡಿ ಬಂದವು. ಶಿಖಂಡಿಯು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುಂದರನೂ ಪ್ರಾಯದಿಂದ ಕೊಬ್ಬಿರಿದವನೂ ಆದದ್ದರಿಂದ ಎರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಆಷ್ಠಿಯೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ರಾಜ ಪುತ್ರನನ್ನು ಯಾರೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿವಿವೇಕವಾಗಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನೆರವೇರಿತು. ವಿವಾಹ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶಿಖಂಡಿಯು ಸ್ತ್ರೀತ್ವವು ಬೈಲಿಗೆ ಬೀಳಬಾರದೆಂದು ದ್ರುಪದರಾಜನೂ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಒಹಳವಾಗಿ ಜಪ್ಪಿಸಿದರು. ನಿರ್ವಿಘ್ನದಿಂದ ಕಾರ್ಯವು ಸಾಂಗವಾಗಿ ದ್ರುಪದನು ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬಂದನು; ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಸೆಯೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು.

ದ್ರುಪದರಾಜನು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಶಿಖಂಡಿಯು ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದೂ ಆಶಕ್ಯವಾ

ಯಿತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರಬುದ್ಧನಾದ ಶಿಖಂಡಿಯು ಅವಾಂಶವೆತ್ತಿ ಯಾದ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡದೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಲೋಕವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಈ ವಿವಾಹದಿಂದ ಸಂಸಾರಧರ್ಮವು ನಡೆಯಬಹುದೇ! ಶಿಖಂಡಿಯ ಹೆಂಡತಿಯು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಹುದಿವಸಗಳಾದರೂ ಆಕೆಗೆ ಗಂಡನ ದರುಶನವೇ ಇಲ್ಲದಾಯಿತು. ರಾಜವೃತ್ತನು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಬರದಿರುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಆ ಸುಂದರಿಯು ಚಿಂತಾವಾಗ್ನಿಗಳಾದಳು. ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿದ ಮಡದಿಯನ್ನು ಬಿಡುವದು ಶಿಷ್ಟಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಧರ್ಮಜ್ಞನಾದ ದ್ರುಪದರಾಜಕುವರನು ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದೆಂಬದರ ಗೊಥವು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಪಾಪ! ಆ ಸುರಸುಂದರಿಯು ಬಹುದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ವೃಥೆಗೊಂಡು ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸಿಗಳಾದ ಓರ್ವ ದಾಸಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು.

ಅಂತಃಪುರವಾಸಿಗಳಾದ ದಾಸಿಯರು ಬಹು ಚತುರರಿರುವರು. ಯಾರೊಬ್ಬರ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಅವರು ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲರು. ಆದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಒಡತಿಯು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವು ಆ ದಾಸಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹತ್ತಿತು. ಅವಳು ಶಿಖಂಡಿಯು ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಬರದಿರುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿ ತ್ತೆಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಮಿಡುಕಿ ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ಮನೋಇಂಗಿತವನ್ನು ಅನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯಗೊಡದೆ ಶಿಖಂಡಿಯು ಆಚರಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಪಾಳತಿಯನ್ನಿಟ್ಟಳು. ಶಿಖಂಡಿಯು ಅತಿಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಸ್ನಾನ-ಊಟ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳಿಗೆ ಸಂಶಯ ಹುಟ್ಟಿತು. ಅವಳು ಶಿಖಂಡಿಯ ರೂಪವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ ಈತನು ಪುರಾಷನಾಗಿರದೆ ಸ್ತ್ರೀಯೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು. ಆದರೂ

ಪರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಒಡತಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಾರದೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಳು.

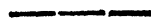
ಶಿಖಂಡಿಯ ಸ್ನಾನಗೃಹವನ್ನು ಆ ಜತುರೆಯು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚಿ ಒಂದು ದಿನ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತಳು. ಆ ನಿರ್ಮಾಣುಷ ವಾಜ್ಞನ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಶಿಖಂಡಿಯು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು; ಅದರಂತೆ ಈ ದಿನವೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಪಾಪ! ತನ್ನ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ದಾಸಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವಳೆಂಬುದು ಅವನಿಗೇನು ಗೊತ್ತು? ಶಿಖಂಡಿಯ ಸ್ತ್ರೀರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ದಾಸಿಯು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡಳು. ಸುವರ್ಣದ ಕಲಶಗಳನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ತನಮಂಡಲಗಳೂ, ತುಂಬಿದ ನಿಕಂಬುಗಳೂ ಆ ದಾಸಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದವು. ಅವಳು ತನ್ನ ಒಡತಿಯ ದುರ್ದೈವದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ವರುಗಿ ಶಿಖಂಡಿಯು ಮಜ್ಜನಗೃಹದಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಳು.

ಇತ್ತ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಶಿಖಂಡಿಯ ರಾಣಿಯು ಆಳವಾದ ಚಿಂತಾಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಶೂನ್ಯವನಸ್ಕಳಾಗಿ ಕೂತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮ್ಲಾನವದನಳಾದ ದಾಸಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ದಾಸಿಯು ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಉಲ್ಟುಸಿತಕಳೆಯಿರದ್ದರಿಂದ ಏನೋ ಅವಲಕ್ಷಣವಿದೆಯೆಂದು ಆ ಸುಂದರಿಯು ತಿಳಿದಳು. ದಾಸಿಯು ಏನನ್ನೂ ಮಾತನಾಡದೆ ಸುವ್ಮನೆ ನಿಂತಳು. ತನ್ನ ಒಡತಿಯ ದುರ್ದೈವ್ಯವನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಆಕೆಯು ಮೌನವನ್ನೇ ತಾಳಿದಳು. ದಾಸಿಯು ಈ ಮೌನದಿಂದ ಆ ತರಾಣಿಯು ಚಿಂತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು; ಅವಳು ದಾಸಿಯನ್ನು ಕಾರಿತು ತಾನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದಳು. ಒಡತಿಯು ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕ ನಿರರ್ಥಕವಿಲ್ಲದೆ ಆಕೆಯು ತಾನು ಕಂಡ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒಂದುಳಿಯದಂತೆ ಹೇಳಿದಳು.

ದಾಸಿಯು ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಆ ತರಾಣಿಯ ಮೇಲೆ ಆಕಾಶವೇ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ತಾನು ಯಾರೊಡನೆ ಲಗ್ನವಾಗಿರುವೆನೋ ಆತನು ಪುರುಷನಾಗಿರದೆ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿರುವನೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವಳಿಗೆ ಪರಮ ಸಂತಾಪವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಮಾವನಾದ ದ್ರೂಪದನು ಈ ಭಯಂಕರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾಕೆ ಮಾಡಿದನು? ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಲಗ್ನಮಾಡುವದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಒಂದ ಸೌಭಾಗ್ಯವೇನು? ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಕಡ ನೊಂದು ಕೊಂಡಿತು. ಬಳಿಕ ಅವಳು ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗಿರುವ ತಿಖಂಡಿಯ ಸ್ತ್ರೀತ್ವವನ್ನು ತಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣಲೆಳಸಿ ದಾಸಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಗಂಡನು ಹೇಗನೆಯೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಅವಳು ಸಂತಾಪದಿಂದ ಬೆಂಕು ಬೆಂಡಾಗಿ ತನ್ನ ಕಯ್ಯಾದ ತಿತ್ತಿಲೆ ಆಯಿತೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವರೆಡು ಅದನ್ನು ಆ ದಾಸಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ದಾಸಿಯು ದ್ರೂಪದನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಜೋರ ಮಾಗದಿಂದ ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದ ಕೊರವಿದ್ದು ಕಾಂಚನವರ್ಷನಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿದಳು.

ಪ್ರೀತಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಲಗ್ನ ಮಾಡುವದೆಂದರೆ ಲೋಕವಿಲಕ್ಷಣವೆಂಬದನ್ನು ಎರೆಯುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಇಂಥ ವಿವಾಹವು ಯಾರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಾದೀತು? ಶ್ರಯೋಜನವಾದರೂ ಏನು; ಇಂಥ ಅಶೌಕಕ ಸಂಗತಿಯು ಸಂಭವಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯ ಪತ್ರವು ಮಗಳಿಂದ ಬರಲು, ಕಾಂಚನ ವರಮಾನು ಶಪ್ತನಾದನು. ದ್ರೂಪದನು ತನ್ನ ಮಗಳ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ದನೆಂದು ಅವನು ವ್ಯಾಘ್ರನಂತೆ ಕ್ರೂರನಾದನು. ದ್ರೂಪದನ ಗಂಡನು ನೀಕಲಿಯಾ ಎಂಬ ರೊಡ್ಡು ಅವನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಆಗಲೇ ಅವನು ದಂಡೆತ್ತಿ ದ್ರೂಪದನ ಮೇಲೆ ಸಾಗತಕ್ಕವನು. ಆದರೆ

ಆತನ ವೃದ್ಧಮಂತ್ರಿಗಳು—ನಡೆದ ಪ್ರಕಾರವು ಸತ್ಯವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣದೆ ಹೀಗೆ ಆಸ್ವದ ಕೊಡುವದು ಉಚಿತವಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ವರ್ಮನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನ ತಾಳಿ ದ್ರುಪದನಿಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ—ನೀನು ನಿನ್ನ ವ್ಯಾಜವೇಷವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಗನೆಂದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿಧ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಕೃತ್ರಿಮ ಮಗನಿಗೆ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಭಯಂಕರ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಅಚರಿಸಿರುತ್ತೀ; ಇದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾದ್ಧಮುಖದಿಂದ ನಿನ್ನ ಶಾಸನ ಮಾಡಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಭಾವಿತರಾದವರು ಎಂಥ ಭಯಂಕರ ಕೃತ್ಯ ಮಾಡುವರೆಂಬದನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಶ್ರುತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಮಿಥ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಳಿಯನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಕೊಡು” ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗತಿಯು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿಯೇ ದ್ರುಪದನು ಹಾಹಾರಿ ಅಗ್ನಿಕಾಂಡಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುವ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನು.

[೪]

ದು

ಪದರಾಜ ದಂಪತಿಗಳು ಮಾಡುವ ಈ ಸಂಭಾಷಣವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೇಳಿದನು. ಮತ್ತು ಕಾಂಜನ ವರ್ಮನಿಂದ ಬಂದ ಪತ್ರದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ತಿಳಿದನು. ಆದರಿಂದ ಆತನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಕನಿಸಿತು. ತನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯು ಅಗ್ನಿಕಾಂಡಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂಥ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗವು

అవను బహళ దుఃఖకేయిలగాదను. తాను
 హిరికి పురుషవేశదింద బిళిదద్దు థయంకర
 తారణవాయితేబడు ఆవన లక్ష్మ దల్లి బందితు. లగ్న
 హేండతియన్న మొలెగుంపు మాది కడిదిసదను.
 అదిగే అగ్ని కాశ్య భక్షణ మాడవ ప్రసంగవన్నంటు
 నను. శ్రీశృవాద నమ్మ వంశవన్న లోకదవర ఆపకా
 డు మాదిదను. హాయో! హాయో! నన్న జన్మకే ధిక్యా
 ! ఇంథ నాను ఇన్న ముంవే భూమియ మేలే బదుకిర
 తారను ఎండు యోజిసిదను. యోజనేయ నిధకరవాద
 ర్దొందే తడ; ఆతను ఆరమనేయన్న త్యజిసి అరణ్యవన్న సేరి
 దను. తిబండియ మనస్సినల్లి వ్రాణత్యాగ మాడువదిక్తు,
 ఆదరే ఈప్రసాదద మహిమేయ ఆవనన్న హాగి మాడగొడ
 ల్లి. ఆవగే ఎల్లగాదరూ హోగి తపస్సు మాడదేకేంబ
 బుద్ధి హుట్టికా. ఇంథల్లిగే హోగదేకేంబ నియమవిల్లద్ద
 రింద ఆతను దారి సిక్యత్త నడెదను. హిగే ఆవను హోగుక్తి
 రలు ఒండు సుందరవెద ఊద్యానవు హక్తికా. ఆ ఊద్యానద
 రమణీయతేయన్న నోడి తిబండియ మనస్సినల్లి అల్లియ
 తపస్సు మాడదేకేంబ ఇడ్డయంటాయికా. తపస్సిగే యోగ్య
 వాగి ఆ ఊద్యానవు అత్యంత ప్రశాంతవాగిక్తు. నిమల
 నీరిన ఝరిగళు అల్లి ఆసంఖ్యవాగిద్దవు. కిక్తు, అంజీర,
 ద్రాక్ష మోదలాద ఫలవృక్షగళు అల్లి హేరళవాగిద్దవు.
 తిబండియ ఆ ఊద్యానవు యాదదేంబదన్న కడిడా విజాం
 సువ గొడవేగే హోగదే అల్లియే తళవూరిదను; మత్తు ఈత్తర
 నన్న కురితు కఠిణతరవెద తపస్సన్నాజరిస కేడగిదను.

ಹೀಗೆ ತಿಖಂಡಿಯ ತಪಸ್ಸು ಕೆಲದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ?

ಆತನು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಉದ್ಯಾನವು ಕುದೇರನದಾದ್ಯ ಸ್ಥಳಾಕರ್ಣನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಯಕ್ಷನು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಅಧಿಕಾರಿ ದ್ದನು. ಒಂದೆದಿನ ಸ್ಥಳಾಕರ್ಣನು ಉದ್ಯಾನದ ಸ್ವರಸ್ಥೆ ನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ತಿರುಗಾಡುತ್ತ ತಿಖಂಡಿಯು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಯಕ್ಷರ ವಾಸಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ವನಸ್ಯನು ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸುವನೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯ ದಾಯಿತು. ಆಗಲವನು ಹತ್ತರ ಹೋದನು. ತಿಖಂಡಿಯು ಧ್ಯಾನ ಸ್ಥನಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವ ಸ್ಯಕ್ತಿಯು ಪುರುಷವೇಷಧಾರಿಯಾದರೂ ಸುಂದರ ಯುವತಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಆ ಯಕ್ಷನು ತರ್ಕಿಸಿದನು. ಈ ಸ್ತ್ರೀಯು ಹೀಗೆ ಪುರುಷವೇಷದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವಕಾರಣವೇನು? ಇವಳು ಯಾರು? ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಆತನಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವುಂಟಾಯಿತು.

ಸ್ತ್ರೀ ವಿಷಯವು ಬಲು ಕೆಟ್ಟದು; ಅದು ಎಂಥವರನ್ನಾದರೂ ಮೋಹದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹುವದು. ಆದರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ವಿಪತ್ತಿಗೆ ಗುರಿಯಾ ಗಿದ್ದರಂತೂ ಆಕೆಯ ಆಪನ್ನಿವಾರಣಕ್ಕೆ ಪುರುಷನ ಆತುರತೆಯು ಹೆಚ್ಚು ವದು. ಆ ಸ್ತ್ರೀಗೂ ತನಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿರದಿದ್ದರೂ ಅವಳಿಂದ ತನಗೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿವಿಾರಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಏನಕಾರದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಪುರುಷರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೋಹ ವೆನ್ನಬಹುದು; ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆಕರ್ಷಣಶಕ್ತಿಯೆಂದೆನ್ನ ಬಹುದು, ಅಥವಾ ಅಬಲೆಯೆಂದೆಂದ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಪುರುಷಧರ್ಮವೆನ್ನಬಹುದು; ಏನೇ ಇರಲಿ. ಇಂಥವರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾಕರ್ಣನು ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಧ್ಯಾನವಿಷಯವೆ

ಮೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತನು. ಮುಂದೆ ತಾನೆರಡುತಾಸು
 ಪಸ್ವಿನಿಯು ಧ್ಯಾನ ವಿಸರ್ಜನೆಮಾಡಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಳು.
 ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ತನ್ನನ್ನೇ ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದನು.
 ಅವಳು ಅಂದೆದರೂ ಆ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಮೌನದಿಂದ
 ನಿಂತಳು.

ತಪಸ್ವಿನಿಯು ಮಾತಾಡದಿರಲಾ, ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ಅಷ್ಟರಿ
 ಊದು ತಾನೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು:—ತಪಸ್ವಿನೀ, ನೀನಾರಾ?
 ಯಶ್ಚಾ ಧಿಪನಾದ ಕುದೀರನ ಉಪವನವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ
 ಪ್ರವೇಶವು ಹ್ಯಾಗಾಯಿತು? ನೀನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ತಪ
 ಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಮಾಲಿಕೆಯನ್ನೇ ಅವಳ ಕೊರ
 ಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದನು. ಒಮ್ಮೆಲೆ ಮಾಡಿದ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಏನು
 ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಆ ಶಿಖಂಡಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಆದರೂ
 ಅವಳು ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ನುಡಿದಳೇನೆಂದರೆ:—“ನಾ-
 ನೋವ ರಾಜವೃತ್ತಿಯು; ಮಹತ್ತರವಾದ ಸಂಕಟದಿಂದ ತ್ರಸ್ತಳಾಗಿ
 ಶಂಕರನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನು.”

ಸ್ತ್ರೀಯು ಸಂಕಟಗ್ರಸ್ತಳಾಗಿರುವಳೆಂಬ ತನ್ನ ತರ್ಕವು ನಿಜ
 ವಾಗಲಾ, ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟು ಆಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು
 ನುಡಿದನೇನೆಂದರೆ:—ರಾಜವೃತ್ತೀ, ನೀನು ಯಾರೇ ಇರಲಿ; ನಿನ್ನ
 ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದಕೂಡಲೆ ನಿನಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ
 ಬುದ್ಧಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ; ನಾನು ಕುದೀರನ ಮುಖ್ಯ
 ಸೇವಕನಿರುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನೆನ್ನುವರು. ನೀನಾರೆಂಬ
 ದನ್ನೂ, ನಿನಗೆ ಬಂದ ಸಂಕಟವನ್ನೂ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದರೆ, ನಿನಗೆ
 ನನ್ನಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯವಾದೀತು, ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಶಿಖಂ
 ಡಿಯು ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಈಶ್ವರೇಚ್ಛೆಯು ಹೇಗಿ

ರುವದೋ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಅವನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದಳು.

ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಕರ್ಣನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೆಣ್ಣುಗರಳಿನವನಾಗಿ ಪ್ಪನು. ತಿಬ್ಬಂಡಿಯ ಸಂಕಟವು ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸದಂತೆ ಆಕೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಯಕ್ಷನಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯಳಾದ ತಿಬ್ಬಂಡಿಯ ವಿಷಯ ವಾಗಿ ದಯಹುಟ್ಟಿದ್ದು, ಈಶಪ್ರಸಾದದ ಪ್ರಭಾವವೇ ಎಂದು ತೋರಿ ತು. ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಕರ್ಣನು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲದ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಕೈಹಾಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅನ್ಯರ ರೂಪವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ರೂಪವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಒರುತ್ತದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಕರ್ಣನು ತಿಬ್ಬಂಡಿಯ ಸ್ತ್ರೀರೂಪವನ್ನು ತಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತಿಬ್ಬಂಡಿಗೆ ತನ್ನ ಪುರುಷ ರೂಪವನ್ನು ಕೆಲದಿನದ ಮಾಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದನು. ಕಾಂಚನವರ್ಷನು ಬಂದು ಆಳಿಯನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಹೋಗುವ ವರೆಗೆ ತಿಬ್ಬಂಡಿಗೆ ಪುರುಷದೇಹವು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಮಾಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪ ತಕ್ಕೊಂಡು ಪುರುಷರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಕರ್ಣನು ಆನಂದದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು; ತಿಬ್ಬಂಡಿಯು ದಿವ್ಯ ಪುರುಷಹದೇಹ ವನ್ನು ತಾಳಿದನು. ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಕರ್ಣನು ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿ ತನ್ನ ತಿಬಿರವನ್ನು ಸೇರಿದನು.

...

ದ್ರುಪದರಾಜನು ಶಿಖಂಡಿಯು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಅರಮನೆ ಯಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲವಂತಾದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದು ಬಹಳ ಗೊಂದಲ ದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಅಗ್ನಿ ಕಾಷ್ಠವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುವ ದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದುದಿನ ಮೂರೂಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ಶಿಖಂಡಿಯು ರಾಜಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆತನ ದಿವ್ಯದೇಹ ವನ್ನು ನೋಡಿ ದ್ರುಪದರಾಜನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಆಗ ಶಿಖಂ ಡಿಯು ತಂದೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಣ ಗಿಸದೆ, ತಾನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋದಬಳಿಕ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯಂತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದನು.

ಶಿಖಂಡಿಯು ಈಶಪ್ರಸಾದದಂತೆ ಪುರುಷನಾಗಿ ಒಂದನೆಂತು ದ್ರುಪದನಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡದಷ್ಟು ಆನಂದವಾಯಿತು. ಯಾವ ಶಿಖಂ ಡಿಯು ಸ್ತ್ರೀರೂಪದಿಂದ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಭಯಂಕರವಿಪತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ, ಅದು ಶಿಖಂಡಿಯು ಪುರುಷ ರೂಪದಿಂದ ದೂರಾಯಿತೆಂದು ಆತನು ಸಂತಸುಟ್ಟದ್ದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು! ಕೆಲದಿನವಟ್ಟಿಗೇ ಆಗಲೊಲ್ಲದೇಕೆ, ಶಿಖಂಡಿಯು ಪುರುಷತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಅವಮಾನವು ಬೇರೊಂದಿ ಸಿ ಕಿತ್ತು ಹೋಯಿತೆಂದು ಆ ಮೂರ್ಖ ದ್ರುಪದನು ತಿಳಿದನು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿಯ ಮುಂದೆ ಯಾವಾಗ ಹೇಳಲೆನೆಯ ಕುತೂಹಲವು ಅವನಲ್ಲಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಈಶ ಪ್ರಸಾದವು ಸತ್ಯವಾದ ಆ ಆನಂದಕರ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಞಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ದನು. ಆ ರಾಜಮಹಿಷಿಯಾದರೂ ತುಂಬಾ ಆನಂದಪಟ್ಟು ಮಗ

ನನ್ನು ಮುದ್ದಾಡಿದಳು: ಅಂದು ಆ ರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಅನಂದವೇ
ಅನಂದವು!

ಯಾವ ಕೊರತೆಯಿಂದ ತಿಬ್ಬಂದಿಯು ಇದುವರೆಗೆ ಹೆಂಡತಿಯ
ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಕೊರತೆಯು ದೂರವಾದ ಬಳಿಕ
ಕೇಳುವದೇನು? ಹೆಂಡತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆಕೆಯ ಸವಾಚಾರ
ವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಶುರತೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಅವನು
ಅಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಂಡತಿಯಿರುವ ಮಂದಿರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು.
ಆ ಅವ್ಯಯವತಿಯು ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕೈಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಎರಹಚಿಂತಾತುರ
ಳಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ದಾಸಿಯರು
ಕುಳಿತು ಎನೋದದ ಮಾತು-ಕಥೆಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ
ಮಾತಿನ ಕಡೆಗೆ ಆಕೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದುಃಖಪೀಡಿತ
ರನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ಎರಹದುಃಖಪೀಡಿತರನ್ನು ಯಾವ ಎನೋದಗಳೂ
ರಮಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ರಾಜ
ಸೌವರನು ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಚಿಂತಾಮಗ್ನಳಾದ ಆ
ಅವ್ಯಯವತಿಯು ಅಜ್ಜರಿಗೊಂಡು ಎದ್ದ ನಿಂತಳು. ದಾಸಿಯರು
ಲೆಜ್ಜೆತರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲೆಡೆದರು.

ತಿಬ್ಬಂದಿಯು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ರತ್ನಖಚಿತ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು
ಆಶ್ಚರ್ಯಭರದಿಂದ ಬಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಹಿಡಿದು ಬಳಿಯಲ್ಲಿ
ಎಳೆದುಕೊಂಡನು. ತನ್ನ ಗಂಡನು ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಕೃತಿಯವನೆಂದು ಆ-
ಕಾಂಡ-ತಾಂಡವವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದ ಆಕೆಗೆ ಈಗ ಗಂಡನ ಕರಪೃರ್ತದಿಂದ
ಸಿಡಿಲುಬಡಿದಂತಾಯಿತು. ದಾಸಿಯ ಮಾತಿನ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಿದ್ದು
ವಾನು ಯಾರನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದೆನೋ ಎಂದು
ಅವಳು ಭಯಗ್ರಸ್ತಳಾದಳು. ಗಂಡನ ಆಗಮನದಿಂದ ಸಂತೋಷ
ವಾಗುವದರ ಬದಲು ಆ ಸತಿಗೆ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕೃತಿಗಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ

ದಾಖಲಾಯಿತು. ತಿಖಂಡಿಯು ಆಕೆಯ ಭಯಗ್ರಸ್ತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವಳೊಡನೆ ಯಾವ ಹರ್ಷಿಯನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಪ್ರಿಯೇ, ಹೀಗೇಕೆ ನಡುಗುತ್ತಿರುವೆ? ಇಷ್ಟು ದಿನ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಬಾಹುಲ್ಯದ ಮೂಲಕ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಮಿಸು ಎಂದು ನುಡಿದು ಅವಳ ಅಲಿಂಗನಸುಖದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದನು.

ಮಗನು ಪುಂಸ್ತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಆನಂದ ಪ್ರಳುಕಾಂಕಿತನಾದ ದ್ರುಪದನು ಧೈರ್ಯಗೊಂಡು ಕಾಂಠನವರ್ಮನಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರಬರೆದು ದೂತನೊಡನೆ ಕಳುಹಿ ಆತನ ಆಗಮನವನ್ನರೀಕ್ಷಿಸಹತ್ತಿದನು. ಇತ್ತ ದೂತನು ವೇಗವಾಗಿ ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಿಸಿ ಕಾಂಠನವರ್ಮನ ರಾಜಭಾನಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದನು. ಆತನು ದ್ರುಪದನ ಉತ್ತರದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ದೂತನು ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದತೊಡಗಿದನು. ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಓದಿತ್ತು. “ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರವನ್ನೋದಿ ಸಂತಾಪವೂ ಖೇದವೂ ಆಯಿತು. ನಿಮ್ಮಂತೆ ಅವಿವೇಕತನವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಸಿಟ್ಟಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಕೊಟ್ಟರೆ ಮಹಾ ಅನರ್ಥವಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿದು ಸೌಮ್ಯಶಬ್ದಗಳಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಬರೆದ ಸಂಗತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ನಗೆ ಬಂದಿತು. ನಿಮ್ಮ ಸಮಾನ ಹುಚ್ಚರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾರೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ನಿಮಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೆ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡು ನಂದಿಗೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.”

ಪತ್ರವನ್ನೋದಿ ಕಾಂಠನವರ್ಮನು ಬೆಪ್ಪನಾದನು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಗಳ ಪತ್ರವು ವಿಧ್ಯವೋ ಅಥವಾ ಬೀಗನ ಪತ್ರವು ವಿಧ್ಯವೋ ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಆದರೂ ದ್ರುಪದರಾಜನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಮಗಳ ಪತ್ರದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ

ಅವನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ತಾಳಿದನು. ಆಗ ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಟ್ಟಿಟ್ಟು ಬಂದಿತು. ಪ್ರಸಂಗವು ವಿಂಚಿಹೋದದ್ದರಿಂದ ಅದ ಮಾತಿಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಕೂಡದೆ ಒಮ್ಮೆ ದ್ರುಪದನಗರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಾಂಜಲಮಾನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವನ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು. ತಾನು ದ್ರುಪದನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸೋತು ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದನು.

ಬೀಗನು ಬರುವನೆಂಬುದು ದ್ರುಪದರಾಜನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಬೀಗನ ಆತಿಥ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಳ್ಳೇ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದಾಶಾಣಾಧಿಪತಿಯು ಬಂದನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಗಡಿರಕ್ಷಕರು ತಂದರು. ದ್ರುಪದನು ಸೇನಾಪರಿವ್ರತನಾಗಿ ಕಾಂಚನವರ್ಮನಿಗಭಿಮುಖನಾಗಿ ಹೊರಟು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇನಾಸಮೇಶನಾದ ಆತನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡನು. ದ್ರುಪದನ ಈ ಲೋಕೋತ್ತರ ವಿನಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಂಚನವರ್ಮನು ತೀರಾ ಹೈರಾಣಾಗಿ ನಿರ್ಮಲಮಾನಸ್ಸಿನಿಂದ ದ್ರುಪದನ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದನು. ದೊಡ್ಡಮಾನಸ್ಸಿನ ಹಾಗೂ ದೇವಭಕ್ತನಾದ ದ್ರುಪದನು ಅವನನ್ನು ಅತಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದನು.

ಕಾಂಚನವರ್ಮನು ತನ್ನ ಸಂಗಡ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ರಾಜವೈದ್ಯರನ್ನೂ ಲಕ್ಷಣಜ್ಞರನ್ನೂ ಕರೆತಂದಿದ್ದನು. ತಿಖಂಡಿಯು ಯುವರಾಜನಿಗೆ ಒಪ್ಪಬಹುದಾದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವೋವಾಕನ್ನು ಧರಿಸಿ ನೆರೆದ ಡರ್ಬಾರದಲ್ಲಿ ಮಾವನಿಗೆ ಭಿಟ್ಟಿಯಾದನು. ರಾಜಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತನೂ ಭವ್ಯಶರೀರವುಳ್ಳವನೂ ಆದ ಅಳಿಯನನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾಂಚನವರ್ಮನಿಗೆ ಬಹಳ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬರೂ ಬಾಯಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ; ಕಾಂಚನವರ್ಮನ ರಾಜವೈದ್ಯರೂ, ಲಕ್ಷ

రాజ్యరూప తమగే యుక్తకండ మాగాగళింద తిబుండియన్ను పరిక్షిసి తమ్మ ఒడేయన శంకేయాన్ను నిరధనమాదిదరు. తిబుండియు స్త్రీయాగిందే నిజవాద పురాణనిరూపనీబదు కాంజన వర్మనిగే గోత్రాగి హోయితు.

అళియనన్ను నోడి కాంజనవర్మనిగే సమాధానవాయి:తు ఆదరే మగళ సౌఖ్యద విషయవాగి ఆవనల్లి కింఛిత్ అసమాధానవు నేలేగొండిత్తు. ఒమ్మొమ్మే మగళు సుళ్ళుసూద్దియన్ను హట్టిసి తన్ను మానహాని వాదిదళిందు ఆవనిగే సిట్టొబురత్తిత్తు; ఆదరే మగళిందలే తనగే ఈ కట్టు సుద్దియు హత్తి తేబదన్ను ఆడితొలెరిసిదరే, నిక్షయవాగి మగళ సంసారవు శప్పిశోగెగువదేందు భయగొండు ఆ ధారత కాంజనవర్మనూ తనగే హత్తిద సుద్దియ లుసాబరయన్ను తేగేయలే ఇల్ల; మగళ మూఖతనవన్ను బృలిగేళియావ సూహసకడ్డి హోగెలిల్ల. నాల్కదిన ద్రుపదన రాజధానియాల్లిద్దు, ఆతన రాజ్యద స్థితియనొ, ప్రజాన.రాగవనొ, వాపభిలు తేయనొ తిళిదు సంతోషపట్టు ఒందు దిన మగళ భట్టిగోష్యర అంతఃపురకే హోదనూ. ఈ ఆవధియాల్లి ఆ లావణ్యవతియూ పతిప్రేమకే వాత్రళాద్దరింద తందేగే ముఖ తోలెరిసువదకే ఆవళు బహళవాగి సంశోజపట్టళ.; ఆదరే ఆతను తానాగియే అంతఃపురకే బందబళక ఆ సుందరియూ తందేయాన్ను నమస్కరిసి బంధుగళ యోగక్షేమవన్ను తిళిదు శోండళు. మగళ లుల్లాస, ప్రఫుల్లితవాద ముఖభావ వోద లాదవుగళన్ను తిళిదు కాంజనవర్మనూ మగళు పతిప్రేమకే వాత్రళాగిరువళింబ లక్షణవన్ను తిళిదుశోండు పత్రద సుద్ది

ಯನ್ನೆತ್ತದೆ ಪುತ್ರಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡನೋಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಹೊರಟನು.

ಬಳಿಕ ಕಾಂಚನವರ್ಮನು ದ್ರುಪದನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸ ವರಲಿಲ್ಲ. ದೀಗನನಿರೂಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಳಿಯನನ್ನು ಅಂತಃ ಕರಣವೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತನಾಗಿ ತನ್ನ ರಾಜ ಧಾನಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದನು. ಕಾಂಚನವರ್ಮನನ್ನು ಕಳಿಸಿಬಂದ ದ್ರುಪದನು ಉಶ್ಯೆಂದು ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬಂದು ಕುತ್ತದಿಂದ ವಾರಾದನೆಂದು ನುಡಿದನು. ಅಗ್ನಿಕಾಷ್ಟ ಧಕ್ಷಿಣ ಮಾಡುವಂಥ ಪ್ರಸಂಗವು ತಪ್ಪಿ ಈ ರೀತಿ ಸರ್ವತ್ರದಲ್ಲೆಯೂ ಆನಂದವುಂಟಾದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದು ದ್ರುಪದನಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡದಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಈಶ್ವರನಾದದ ನಿಜವಾದ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಇಂದು ಅನುಭವಿಸಿದೆವೆಂಬ ಧನ್ಯೋದ್ಧಾರಗಳು ಆ ರಾಜವಂಶಪತಿಗಳ ವಾಣಿಯಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದವು.

...

ಇತ್ತ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ತಿಖಂಡಿಗೆ ತನ್ನ ಪುರ ಪರೂವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಳಿಕ ತಿಖಂಡಿಯ ಸ್ತ್ರೀರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ತಿಖರ ವನ್ನು ಸೇರಿದನೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆಯಷ್ಟೇ; ಕಾಂಚನವರ್ಮನು ಬಂದು ವರಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಬಳಿಕ ತಿಖಂಡಿಯು ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅವನಿಗೆ ಅವನ ಪುಂಸ್ತ್ವವನ್ನು ತಿರಗಿ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀರೂಪವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೇಕೆಂದು ಅವರಿಬ್ಬ

ರಲ್ಲಿ ಕರಾರುಗಳು ಆಗಿದ್ದವು. ಶಿಬಿಂಡಿಯಾ ತಿರುಗಿ ಬರುವಷ್ಟು ಇನ್ನೂ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು; ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಲ-ಕರ್ಮಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಿಂದ ಯಕ್ಷ ಪತಿಯಾದ ಕುದೇರನು ತನ್ನ ಸೇವಕರು ಸರ್ವಕಡೆಗೂ ಜಾಗರಣಕರಾಗಿರುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ನೋಡುವಷ್ಟೆ ಹೊರಟನು. ಅವನು ವೊಡಲು ಮುಖ್ಯ ಸೇವಕನಾದ ಸ್ಥಾನ ಕರ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು, ಉದ್ಯಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಜನಗಿತ್ತು. ವೃಕ್ಷ ಗಳು ಫಲಭಾರದಿಂದ ಜಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳಂತೂ ಸೊಗಸನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದ್ದವು. ವೃಕ್ಷಗಳಾಗಲಿ, ಬಳ್ಳಿಗಳಾಗಲಿ, ಗಿಡಗಳಾಗಲಿ ಮಕ್ಕು ಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಫುಲ್ಲಿತವಾಗಿ ಒದ್ದುತ್ತಿದ್ದವು; ವನಶ್ರೀಯನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಬಟ್ಟು ಕುದೇರನು ಸ್ಥಾನ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕಂಡುಬಂದು ಅವನ ತಿಬಿರದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಕುದೇರನು ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗಲೇ ಸ್ಥಾನಕರ್ಣನಿಗೆ ಸುದ್ದಿಯು ಹತ್ತಿತು. ಆದರೆ ತಾನು ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿರುವದರಿಂದ ಕುದೇರನ ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅವನು ಭಯಪಟ್ಟು ಆತನನ್ನು ತನ್ನ ತಿಬಿರಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದೆ ಎಲ್ಲ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಹೊರಗೇ ಕಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿರೆಂದು ಸೇವಕರಿಗೆ ಆಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಕುದೇರನು ತನ್ನ ತಿಬಿರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಬರುವನೋ ತನ್ನ ಹೊರಣವು ಎಲ್ಲಿ ಹೊರಬೀಳುವದೋ ಎಂದು ಅವನು ಕತ್ತಲಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ಜಡಪಡಿಸಿ ಚಾಟಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು; ಸ್ಥಾನಕರ್ಣನಿಗೆ ಒಡಗಿದ ದುರವಸ್ಥೆಯು ಕುದೇರನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪದರೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆತನ ಸೇವಕರಾರೂ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಒಡನುಡಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕುದೇರನು ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ನೋಡಿ ತನ್ನ ತಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬರಲಾ ಸ್ಥಾನಕರ್ಣನ ಕೈಕಾಲುಗಳೇ ಹೋದವು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸೇವಕ ವೃತ್ತಿಯು ಒಡನುಡಿದದ್ದು; ಆ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು

ಸಂಪತ್ತಿದ್ದರೂ-ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದರೂ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅವು ತ್ಯಾಜ್ಯವೆತ್ ಹಾರಿಹೋಗುವವು. ಅವನ ಜೀವಿತವೇ ಅನ್ಯರ ವಶವರ್ತಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಅವನ ಅಧಿಕಾರ-ಸಂಪತ್ತಿಗಳ ಬಿಲೆವನು? ಯಾವನು ಒಬ್ಬರ ಆಳಾಗಿ ದುಡಿಯುವನೋ ಅವನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ; ಅವನು ಸರ್ವದಾ ತನ್ನ ಒಡೆಯನಿಗೆ ಅಂಜಿ ಅಂದೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಂತೆ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇತ್ತು ಅವನು ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವನಾದರೂ ಕುಬೇರನ ಸೇವಕ ನೆನಿಸಿದ್ದನು ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಕುಬೇರನ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವು ಪ್ರಸಾರಿಸಿತಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಸಂಗವು ಮೈಮೇಲೆಯೇ ಬರುವಂತೆ ತೋರಿದ್ದಂಥ ಉಪಾಯದಿಂದಲೇ ಪಾರಾಗಬೇಕೆಂದು ಆತನು ಯತ್ನಿಸತೊಡಗಿದನು; ತನ್ನ ಸೇವಕರನ್ನು ಕರೆದು ಕುಬೇರನ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಸೇವಕರಾದರೂ ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡರು. ಆ ಆತಿಥ್ಯದಿಂದ ಕುಬೇರನು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯು ಒಳ್ಳೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ತೋರಿತು. ಆದೇ ನಂದರೆ—ತಾನು ಎಷ್ಟು ಸಾರೆ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ತನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಸೇವಕನಾದ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ತನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಷಣಸಹ ಅಗಲದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ದಿನ ಅವನ ತಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಸಹ ಅವನ ಭೆಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ? ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸೇವಕರೇ ಮಾಡುವರು ಅಂದಬಳಿಕ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿರಬಹುದು?

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಕುಬೇರನು ಎಷ್ಟು ಪಟ್ಟು ಸೇವಕರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದನು. ವೊಡೆ-ವೊಡಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರವು ಬಾರದಾಯಿತು. ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುಬೇರನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಡಿ

ರೆಂದು ಕಟ್ಟುವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಅಂದೆ ದನು. ಸೇವಕರ ಈ ಹಾರಿಕೆಯ ಉತ್ತರದಿಂದ ನಿಜಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಾ ಕುದೇರನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಆತುರತೆಯುಂಟಾಗತೊ ಡಗಿತು. ಕಡೆಗೆ ಅವನು ಸೇವಕನನ್ನು ಗದ್ದರಿಸಿ ಕೇಳಿದನು. ಒಡೆಯನು ಹೀಗೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳಲಾ ಆ ಸೇವಕರು ಗಾಬರಿಯಾದರೂ. ಅಂಜಂಜುತ್ತ ನಿಜಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ಸೇವಕರು ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಕುಬೇರನು ತಪ್ಪನಾದನು. ಯಾವ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅವನ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ತನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇದುವರೆಗೆ ಕುದೇರನಲ್ಲುಂ ಟಾದ ಸದ್ಭಾವನೆಯು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿ ಹೋಯಿತು ಇದುವರೆಗೆ ಆದರಣೆಯನಾದ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ಈಗ ಪರಮ ತಿರಸ್ಕರ ಣೆಯನಾಗಿ ತೋರಿದನು. ತಾನು ಆತನನ್ನು ಉದ್ಧಾನದ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನೇಮಿಸಿರಲಾ ಅವನು ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ವಿನುಷ್ಯರಿಗೆ ವರಕೊಟ್ಟು ದೊಡ್ಡಿಸ್ತನವನ್ನು ಮಾಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ ನಲ್ಲವೇ! ಯಾವ ಸೇವಕನು ಒಡೆಯನು ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಮಾರಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡ ಹೋಗಿ ಒಡೆಯನಿಗೆ ಅಪ ರಾಧಿಯಾಗುವನೋ ಅವನು ದಂಡನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯನೇ ಸರಿ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ಇಂಥ ಅಪರಾಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಒರುವನು. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು ನೇಮಿಸಿರುವದಿಲ್ಲಷ್ಟೇ; ಹೀಗಿದ್ದು ಇವನು ಅಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗತನ ಮಾಡಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವನಲ್ಲ? ನಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೂ ನನ್ನ ಸೇವೆಗೆ ಬಲಿಕ್ಕೆ ತರ್ತಲಾ ಈ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗತನವೇ ಕಾರಣವಾಯಿತಲ್ಲವೇ! ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳು ಕುದೇರನಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡಿದವು. ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಸ್ತ್ರೀ ಯಾಗಿದ್ದ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನನ್ನು ಹಿಡತರಲಾ ಸೇವಕರಿಗೆ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

ಒಡೆಯನ ಅಪ್ಪಣೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಕೇಳುವದೇನು? ಸೇವಕರೂ ಧಾವಿಸಿ ಹೋಗಿ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನಿಗೆ ಧನಪತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಉಸಾರಿದರು. ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ್ತ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ತಲೆ ತೆಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕುದೇರನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಕುದೇರನಿಗೆ ಅಂಥ ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಗೆಬಂದಿತು. ಆಗ ಅವನು ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು—“ಇದೇನು ಉಸಾಬರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ? ಎಲ್ಲೇ ದ್ರುಪದರಾಜನ ಮಗಳು, ಎಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣ; ನಿನಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇನು? ಮೇಲಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಕೊಡುವುದು ನಿನ್ನ ಕೆಲಸವೇ? ನೀನೇನು ದೇವಾಧಿದೇವನೇ? ಮೂರ್ಖಾ, ಇಲ್ಲದ ಉಸಾಬರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಮ್ಮನೆ ಪೇಚಿಗೆ ಬಿದ್ದೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಗದ್ದರಿಸಿ ಆದದ್ದಾದರೂ ಏನು ಹೇಳಿದೆ?” ನುಡಿದನು. ಆಗ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ನಾಚುತ್ತ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ ದ್ರುಪದನ ಮಗಳಾದ ಶಿಖಂಡಿಯು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪುರುಷರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನು. ಅವಧಿಯು ತುಂಬುತ್ತ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕುದೇರನು ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ಅಲೋಚಿಸಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ನುಡಿದನೇನೆಂದರೆ—“ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣಾ, ನಿನ್ನ ಈ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗತನಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಗೋ ನಿನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಕಡೆತನಕ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿರುವಿ, ಶಿಖಂಡಿಯು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಡೆತನಕ ಪುರುಷವಾಗಿರುವಳು. ನಿನ್ನ ಕರಾರಿನಂತೆ ಶಿಖಂಡಿಯು ಸ್ತ್ರೀರೂಪವನ್ನು (ಶಿಖಂಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಪುರುಷರೂಪವನ್ನು ನಿನಗೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು.”

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಕುಜೇರನು ಶಾಪವನ್ನು ಚ್ಚುರಿಸಲು ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನಿಗೆ ವಜ್ರಪ್ರಹಾರವಾದಂತಾಯಿತು; ಅವನ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಘಾತವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಆಗ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ಬರಹತ್ತಿದವು. ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಯೋಗ್ಯವೋ ಅಯೋಗ್ಯವೋ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ತಾಕಲಾಡಿದವು. ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅಯೋಗ್ಯವೆಂದು ತೋರಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಉಂಟಾದ ವಿಚಾರತರಂಗಗಳಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಸೇವಕವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಹಳ ತಿರಸ್ಕಾರವುಂಟಾಯಿತು. ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬರ ಆಳಾಗಬೇರದೆಂದು ಅವನು ಅಂದುಕೊಂಡನು. ಸೇವಕನಾದವನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸ್ವಾತಂತ್ರತೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯಜಮಾನನಿಗೆ ದೇಹವನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡಂತಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳು ಅವನಿಗೆ ಹೊಳೆಯಲು ಅವನು ಭಯದಿಂದ ನಡುಗಿದನು. ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾನು ಆಚರಿಸಿದನೋ ಆ ಕೆಲಸವು ಉಚ್ಚತರದ ಕರೋಪಕಾರ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಒರುತ್ತಿದ್ದು, ಅಂಥ ಪರೋಪಕಾರ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಇಂಥ ತಿಕ್ಕೆಯೇ? ಹಾಯ್ ಹಾಯ್! ನಾನು ಸೇವಕನಾಗಿರದೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ದುರವಸ್ಥೆ ನನಗೆ ಒದಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲವೇ? ಸೇವಕನಾದವನಿಗೆ ಪರೋಪಕಾರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಬಂಧವಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಇಂಥ ಸೇವಾವೃತ್ತಿಯ ಮೋರೆಗೆ ಬೆಂಕಿಹಚ್ಚಲಿ, ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡನು. ಏನೆಂದರೂ ಮಿಂಚಿಹೋದ ಕಾರ್ಯವು ತಿರುಗಿ ಒರುವಂತೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಆ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ದಾಸ್ಯವೃತ್ತಿಗೆ ನಿರಂತರ ಶರಣು ಕೊಡೆದು ಸ್ತ್ರೀರೂಪದಿಂದಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

[೮]

...

ಶ್ರೀಖಂಡಿಯು, ಮಾವನು ಬಂದು ಹೋದಬಳಿಕ ಇನ್ನು ತನ್ನ ಪುಂಸ್ತ್ವವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವ ಕಾಲವು ಸಮಾಪಿಸಿತೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದನು. ಕೈಗಡದ ದ್ರವ್ಯದಮೇಲೆಯಾವನು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಪೌಲು ಬಡಿಯುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಆ ಕೈಗಡದ ಹಣ ಮಂದಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವಾಗ ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗುವದೋ ಹಾಗೆ ಶಿಖಂಡಿಗೆ ಪುಂಸ್ತ್ವವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ವ್ಯಸನವಾಯಿತು. ಪುಂಸ್ತ್ವವು ಹೋದಬಳಿಕ ಮುಂದೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ಬಂದವು. ಕರಾರಿನಂತೆ ಅವನು ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನಿಗೆ ಪುಂಸ್ತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಮಾನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದನು. ಹೋಗುವಾಗ ಅವನಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಹಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ವೇದಿಕಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು, ಪುಂಸ್ತ್ವವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಡದಂಥ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟಬಹುದೆಂದು ಅವನು ನೆನಿಸಿದನು. ಯಾಕೆಂದರೆ ವಿಷಯಸಂಗವು ದುಸ್ತರವು; ಅದು ಯಾವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಂಥ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅವ್ರಾವಾಣಿಕತನಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡುವದೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟವರ ಗಂಟು ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಮಗೇನು ಉಳಿಯುವದೆಂದು ತಿಳಿಯುವವರು ಇಂಥ ಅವ್ರಾವಾಣಿಕರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂಥ ಅವ್ರಾವಾಣಿಕರಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ವಂಶಕ್ಕೆ ಕಲಂಕ ಹಚ್ಚುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದೀತೆಂದು ಶಿಖಂಡಿಯು ತಿಳಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೆ ಹೊರಬಿದ್ದು, ನೆಟ್ಟಗೆ ಕುಬೇರನ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣ

ನಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ವುಂಸ್ತ್ಯವನ್ನು ತಿರುಗಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ನನ್ನ ಸ್ತ್ರೀತ್ವವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಿರೆಂದು ದೇಡಿಕೊಂಡನು. ತಿಖಂಡಿಯು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನಕ್ಕೆ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಆಗ ಅವನು—ತಿಖಂಡೀ, ನಿನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವು ಜನ್ಮಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪುರುಷರೂಪವು ನಿನಗೇ ಕಡೆತನಕದಕ್ಕಿತ್ತು. ನೀನು ನನ್ನಿಂದ ಪುರುಷರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿಹೋದ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಒಡೆಯನಾದ ಕುಬೇರನು ಬಂದನು. ಅವನಿಗೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ಪುರುಷತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಸರಿಬರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ನಾನು ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿರುವಂತೆಯೂ ನೀನು ಪುರುಷನಾಗಿಯೇ ಜೀವಿಸುವಂತೆಯೂ ನನಗೆ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ತಿಖಂಡೀ ನಿನಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಹೋದರೆ ನನಗೇ ಅಪಾಯವು ಸಂಭವಿಸಿ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಆಗಲಿ ನನಗೆ ದಾಖವಾದರೂ ನಿನಗಾದರೂ ಅಖಂಡ ಕಲ್ಯಾಣವಾಯಿತೆಂದು ನಾನು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನಾಗಿಯೇ ನಿನಗೆ ನಿರಂತರ ಪುರುಷತ್ವವನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ; ಈಗ ಒತ್ತಾಯದಿಂದಾದರೂ ನಿನಗೆ ನಿರಂತರ ಪುರುಷತ್ವವು ಸಿಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಮಾಧಾನಪಡುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತವಗೆ ದಾಖವಾದರೂ ಮಂದಿಗೆ ಕ್ಷೇಮವಾಗಲೆಂದು ಯಾರು ಇಚ್ಛಿಸುವರೋ ಅವರೇ ಉತ್ತಮರೆನಿಸುವರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಇದೇ ಪರೋಪಕಾರದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರ್ಮವಂತೆ! ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರ್ಮವಾದರೂ ನನ್ನಿಂದ ಘಟಿಸಿತೆಂದು ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ. ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ತಿಖಂಡಿಯು ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನ ಈ ಬಗೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ಸ್ತಂಭಿತನಾದನು. ತನ್ನ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ತನಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಪುರುಷನ ಮೇಲೆ ಅಂಥ ವಿಸತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿ

ತಲ್ಲೆ ಎಂಬ ರೋಚನೆಯು ಅವನನ್ನು ದುಃಖಕ್ಕೀಡುಮಾಡಿತು. ಪ್ರಾಚಾರ್ಯಕರೂ ಸಾತ್ವಿಕತ್ವದಯದವರೂ ಆದ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಕೋಮಲವರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಸುವಾಗಿ ಪರರಿಗೆ ದುಃಖವಾದರೆ ಅದನ್ನು ಅದು ಸಹಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಶಿಖಂಡಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಆಯಿತು; ತಾನು ಪರರಿಗೆ ದುಃಖ ಕೊಡುವವಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತಲ್ಲವೆಂದು ಅವನು ಮದಮದನೆ ಮರುಗಿದನು. ಶಿಖಂಡಿಯ ಬದುಕು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕಠಿಣಚಿತ್ತನಾಗಿದ್ದರೆ ಆದದ್ದು ಒಳಿತಾಯಿತು—ನನಗೊಂದು ನಿರಂತರ ಸೌಖ್ಯವು ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದು ಹಿರಿಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಅಂಥ ದುರ್ಜನಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಖಂಡಿಯು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೇ ಅವನು ತನಗೆ ನಿರಂತರ ಪುಂಸ್ತ್ವದ ಲಾಭವಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂತಸಬಡದೆ ಅವಾರ ದುಃಖಕ್ಕೀಡಾದನು.

ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಕರ್ಷಣನು ಶಿಖಂಡಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗಾದ ತಾಪವನ್ನು ತಿಳಿದನು ಆಗ ಅವನು ಶಿಖಂಡಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದನೇನೆಂದರೆ—
 “ ರಾಜವೃತ್ತಾ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೀನಿಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯಸನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಡ; ಈಗಾದ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೋ ಈಶ್ವರನ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪವಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಗುಡಸಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಹೆಂಗಸಾಗಿ ಬೇವಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನೀನು ಹೆಂಗಸಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಗಂಡಸಾಗಿ ಬೇವಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಈಶ್ವರನ ಸಂಕಲ್ಪವಿರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಈಶ ಸಂಕಲ್ಪವಿರದಿದ್ದರೆ ನೀನು ಹೀಗೆ ವಿಪತ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದೂ ನಾನು ನೀಗೆ ಹೀಗೆ ವರಕೊಡುವುದೂ ಶಕ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಶಸಂಕಲ್ಪದ ವಿಷಯವಾಗಿ ವ್ಯಸನಪಡುವುದು ಈಶ್ವರದ್ರೋಹವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸುಖದಿಂದ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಮಾಡು.”

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ಈಶಸಂಕಲ್ಪದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸುಸಿಯಲು ಶಿಖಂಡಿಗೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯು ಹೇಳಿದ ತನ್ನ ಜನ್ಮ ಕಥೆಯು ನೆನಪಾಯಿತು. ಆಗ ಅವನು ಸವಾಧಾನ ಹೊಂದಿ ಯಕ್ಷನೇ ನೀನಾದಿದ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವಿರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೆಂಗಸಾಗಿ ದ್ವರೂ ಗಂಡಸಾಗಬೇಕೆಂದು ಈಶಸ್ರವಾದವಿತ್ತೆಂದು ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಹೇಳಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವನು, ನಾನು ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿದ್ದರೂ ಪುರುಷವೇಷವನ್ನು ಆಳವಡಿಸಿದ್ದನು. ಎಂದು ನುಡಿದನು ಶಿಖಂಡಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ಆತನ ಜನ್ಮಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಕುತೂಹಲವುಂಟಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಶಿಖಂಡಿಯನ್ನು ಕುರಿತು—ರಾಜಪುತ್ರನೇ, ನಿನ್ನ ಜನ್ಮಚರಿತ್ರವು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳುವೆಯಾ? ಎಂದನು.

ರಾಜಪುತ್ರನು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚಿಸಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆನೂ ಆಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಂಥ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನು-ನನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿದವನು ಕೇಳುತ್ತಿರಲು ಆದು ಎಷ್ಟು ಗುಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೂ ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ನೀನೇನು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ, ವನುಷ್ಯರ ಕೂಡ ಒಳಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗುಪ್ತವಾಗಿರಬಹುದಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಜನ್ಮಚರಿತ್ರವನ್ನು ನಿನಗೋಸ್ಕರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ನಾನು ಹೇಳುವ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈಶ್ವರನು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನಂತೆ! ಒಂದು ದಿನ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಾದ ದ್ರುಪದನು ನನಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಇಂದು ಆ ಮಾತು ನಿಜವಾಗಿರುವದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಆ ಕಥಾನಕವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತೇನೆ.

“ಯಾಕ್ಷನೇ: ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಕಥೆಯು ದೊಡ್ಡದಿರುವದು. ನಾನು ಎರಡು ಜನ್ಮಗಳ ಆಡಿಗೆ ಕಾಶೀರಾಜನ ಮಗಳಾಗಿ ಬ್ದಿನಂತೆ! ಆಗ ನನಗೆ ಅಂಬಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ; ಆದರೆ

నానినన్ని లగ్నమాదికొక్కదిరువొక గంగాపుత్రనాద భిష్మను
 నన్న స్వయంవర కాలದಲ್ಲಿ రథారోధనాగి బంధు నన్ననన్ని
 నన్న తంగియరిబ్బరనన్ని యరణ మాదికొండు జేయెదను. నాను
 ఈ వేదలీల బిబ్బ రాజపుత్రనన్న మనసా ఒరిసిదేను. ఆద
 రింద ఆన్యరన్న ఒరిసువ ఇచ్చే ననగిరలిల్ల; భిష్మను నన్నన్న
 యరణ మాది ఒకక ఆన్యాయ మాదిదను. అవనిగే నాను నన్న
 మనస్సిన సంకల్పవన్న తిగిసలు నన్నన్న బిట్టుబిట్టును; ఆదరే
 నన్నన్న పరపురుషను యరణమాదిరువనేంబ కారణదింద నాను
 మనసా ఒరిసిద రాజపుత్రను నన్నన్న లగ్నవాగలిల్ల. భిష్మను
 తాను ఆమరణ బ్రహ్మజాయేంబ నిమిత్తదింద నన్న లగ్నవాగ
 లిల్ల. యిగాగి నాను బ్రహ్మజారిణియాగి లుళిదేను. ఈ కార
 ణదింద భిష్మన మేలే ననగే మహా క్రోధవంఠాయితా.
 ఆతనిగే తక్కు శాసన మాదిసదీకేండు బగిదేను. నన్న అజ్ఞన
 సహాయదింద పరశురామాదీవరు నన్న పక్షవన్న కట్టి బదిదా
 దిదరు. ఆదరే అదరల్లి అవరిగే యశస్సు సిగలిల్ల. కేసినగే నాను
 భగ్నమానోరథళాగి తపస్సిగే జేయెదను. తపస్సినింద ఈత్వర
 నన్న ప్రసన్నికరిసికొండు భిష్మన పారుపత్య మాడబీకేండు
 యవణిదేను. ఆదరే మహా పరాక్రమియాని పుణ్యతీలనని
 ఆద భిష్మన సొక్క మారియవ యోగ్యతేయ; ననగే బదలిల్ల.
 యక్షనే లోకకదల్లి పుణ్యశాలిగళాదవర యోగ్యతేయ; బలు
 దొడ్డదిరుత్తదే. అవరన్న ఎదురిసువ సామధ్యేవ ప్రత్యక్ష
 దీవరిగే ఇల్లెండు బళిక మనుష్యర పాదేనా? దీవరు కదిదా
 పుణ్యతీలర సత్వకే మాన కిండుత్తిరువను. యిగిద్దరి
 భిష్మన విషయవాగి ఒమ్మే నన్న మనస్సు కలుషితవదద్దు.

ಕಲುಷಿತವಾಗಿಯೇ ಹೋಯಿತು; ಭೀಷ್ಮನ ವಾರುಪತ್ಯ ಮಾಡುವ ನನ್ನ ಹವ್ಯಾಸವು ಕೊನೆಗೂ ನಾಶವಾಗದಾಯಿತು.

ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು ಅಂಬಾನಾಮಕ ನನ್ನ ಶರೀರವು ಜೀರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಹೊಂದಿತು. ನನ್ನ ಜೀವಾತ್ಮವು ಮರಣಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನ ನಾಶವನ್ನೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎರಡನೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅರ್ಧದೇಹ ದಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯಾದೆನು, ಅರ್ಧದೇಹದಿಂದ ನದಿಯಾದೆನು ಆ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ಭೀಷ್ಮನ ಮೇಲಿನ ಕೋಪವನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನ ಎನಾಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ತಪಸ್ಸನ್ನೆಸಗಿದ್ದರಿಂದ ಈಶ್ವರನು ನನ್ನ ಎಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತನಾದನು. ಹಟವಾರಿಯಾದ ನನಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವದೇ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅತ್ತ ಭೀಷ್ಮನು ಇಚ್ಛಾ ಮರಣಿಯು; ಅವನು ಅನ್ಯರಿಂದ ಸಾಯತಕ್ಕವಲ್ಲ. ನಾನಾದರೋ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದೇ ತೀರುವೆನೆಂಬ ಹಟವಾರಿಯು; ಇಂಥದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನಿಗಾದರೂ ಅಲೋಚನೆ ಬೀಳುವದು ಸಹಜವೇ ಸರಿ? ಅಖಂಸವಾಗಿ ಎರಡು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ತಪಸ್ಸಿಗೂ ಅವನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಬೇಡಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಬೇವರಿಲ್ಲೆಂಬ ಅಪಕೀರ್ತಿಯು ಸರ್ವತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬುವದು. ಎರಡು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತಪಶ್ಚರ್ಯ ಮಾಡಿದ ಬಾಲೆಗೆ ಈಶ್ವರನಾದವು ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಸಹಾಸ್ಯವಾಗುವದೆಂಬ ಅಂಜಿಕೆ; ಇತ್ತ ಮಹಾಪುರುಷರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಯೋಚನೆಯೊಂದು ಈ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಈಶ್ವರನು ಯಾವದೋ ಒಂದು ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದು ನನಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಿಂದ ಭೀಷ್ಮನು ನಾಶಹೊಂದುವನೆಂದು ಅಭಯವನ್ನಿತ್ತನು.”

ಯಕ್ಷನೇ ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಕೇಳು. ಪಾಂಚಾಲದೇಶಾಧಿಪತಿಯಾದ ದ್ರುಪದರಾಜನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮೂರನೇ ಜನ್ಮವಾಯಿತು. ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಬಹಳ ದಿವ್ಯ ಮಕ್ಕಳಾಗದ್ದರಿಂದ ಉಮಾಕಾಂತನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಪಡೆದನಂತೆ! ಪರಮ ತಂತ್ರಗಾರನಾದ ಆ ಮಹೇಶನು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಮೊದಲು ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟುವದು ಬಳಿಕ ಅದು ಗಂಡಾಗುವದು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದನಂತೆ! ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ನನಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಪುರಷವೇಷವೇಷ ಹಾಕಿ ಈ ರೀತಿ ಗೊಂದಲ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಅದು ಈಶವ್ರಸಾದದಂತೆ ಇಂದಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಈ ಮೊದಲೇ ನನಗೆ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ; ನಾನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಪುರಷತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದು ಹೋದ ಬಳಿಕ ಈ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಯಕ್ಷ ವಃಹಾಶಯನೇ, ಈ ರೀತಿ ನನ್ನನ್ನು ಮೊದಲು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅನರ್ಥವಾದ ಬಳಿಕ ನನ್ನನ್ನು ಗಂಡಸನ್ನಾಗ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ತಂತ್ರದ ರಹಸ್ಯವೇನಿರುವದೆಂದು ದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಕೇಳು. ಇದನ್ನಾದರೂ ಆ ಪರಮ ಕಾರುಣಿಕನಾದ ಉಮಾರಮಣನೇ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿರುವನಂತೆ.”

“ಭೀಷ್ಮನು ಇಚ್ಛಾ ಮರಣಿಯಷ್ಟೇ; ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಅನ್ಯರ ಶಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸಾಯುವದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆತನಿಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರ ಶಕ್ತುವೆ; ನನ್ನದು ಇದು ಮೂರನೇ ಜನ್ಮವಾದರೂ ಆ ಭೀಷ್ಮನು ಇನ್ನೂ ಅದೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇರುವನು. ಅವನು ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಸಕಲವೂ ತಿಳಿಯುವದು. ನಾನು ರಣಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅವನೊಂದಿಗೆ ನಿಂತರೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಅವನು ಯುದ್ಧಮಾಡುವಹಾಗಿಲ್ಲವಂತೆ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವನಿಂದ ಹರಣಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು

ಬಾಲಿಕೆಯು ನಾನು; ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೆ ಸ್ತ್ರೀಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈಗ ಗಂಡಸಾಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತರೆ ನನ್ನ ಪೌರುಷವನ್ನು ಅವನು ಮಾನ್ಯಮಾಡುವದಿಲ್ಲವಂತೆ. ನನ್ನನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ ಸದೃಶನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಆ ವಿರೋಧಿರೋಮಾಣಿಯು ಸ್ತ್ರೀಯರೆಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಬಾರದೆಂದೂ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಮರಣವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳುವನಂತೆ. ಭೀಷ್ಮನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಇದರ ಹೊರತು ಅನ್ಯ ಉಪಾಯವೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ!” ಯಕ್ಷನೇ, ನೋಡಿದಿಯಾ? ಈಶ್ವರನ ತಂತ್ರವನ್ನು ! ನನ್ನ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಭೀಷ್ಮನನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಮೇಲಾಗಿ ಅವನು ಇಚ್ಛಾಮರಣಿಯೆಂಬದನ್ನೂ ಕಾಯ್ದಂತಾಯಿತು!! ಶಿಖಂಡಿಯು ಈ ಅವ್ಯವಹಾರಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನು ಬೆರಗಾಗಿ ಹೋದನು. ಅವನಿಗೆ ಶಿಖಂಡಿಯು ಅದ್ಭುತ ಚಿತ್ರ ಚರಿತ್ರವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು.

ಕಥೆಯನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಶಿಖಂಡಿಯು ಸ್ಥೂಣಾಕರ್ಣನ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಹೊರಟು ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬಂದನು. ಪುಂಸ್ತ್ವವು ಹೊದ ಬಳಿಕ ತಿರುಗಿ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಬರಲೆಂದು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಶಿಖಂಡಿಯು ಈಗ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ತೋರಿಸದೆ ಇದ್ದ ದರ್ಪವನ್ನು ತೋರಿಸಹತ್ತಿದನು. ಮಂತ್ರಿಗಳೂ, ಸೇವಾಸತಿಗಳೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಜನರೂ ಯುವರಾಜನ ದರ್ಪವನ್ನು ಕಂಡು ಎಲಾ! ಇದೇನು! ರಾಜಪುತ್ರನು ಇದವರೆಗೆ ಮೊದಗನಂತೆ ಯಾವದೊಂದು ದಿವಾಣಖಾನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದ. ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಈಗೇನು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾರಭಾರ ಮಾಡಹತ್ತಿರುವನಲ್ಲ! ಇದೇನು ವಿಚಿತ್ರವು? ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿಖಂಡಿಯು ನೂತನ ಪ್ರಾಯವಿವ ಕೊಬ್ಬಿದವನಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕಾರಭೌಮದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಿ ತಂದೆಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದನು.

[೯]

ದ್ರು

...

ಪದರಾಜನು ಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಪ್ತಿ ತನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವದೋ ಒಂದು ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಕಾಳತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಂಟೂರಿಯ ಸುನಾದವು ಕೇಳಬರತೊಡಗಿತು. ಶ್ರೀನಾರದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಒರುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತರ್ಕಿಸಿದರು. ಅವರ ತರ್ಕದಂತೆ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಾರದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು; ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದ ಆ ದೇವರ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ದ್ರುಪದರಾಜನಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು. ಆತನು ಅಭ್ಯುಪಾಸನಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಆ ಯುಷಿಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಕುಶಲವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ಬಳಿಕನಾರದರು ದ್ರುಪದನ ಸತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಶೋಷಬಟ್ಟು ಆತನನ್ನು ಕಾರಿತು—ದ್ರುಪದರಾಜನೇ, ನೀನು ಮಹೇಶನ ಪರಮಭಕ್ತನು. ಅಂತೆಯೇ ನೀನು ಎಂಥ ಅಪಮಾನದ ಪ್ರಸಂಗಬಂದರೂ ಈಶಪ್ರಸಾದದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ತಾಳಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನೀನು ಈ ಸುದಿನಗಳನ್ನು ಕಂಡಿರುತ್ತೀ; ಭಗವಂತನ ವಚನವು ಸುಳ್ಳಾಗದು; ಆದರೆ ಅದರ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮಾನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋಜನರು ಒಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ಅನ್ನವು ಆಯಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ದೇವರ ಪ್ರಸಾದವು ಸಿದ್ಧಿಸಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನೋಡುವರು. ತಮ್ಮ ಆತುರ ಸ್ವಭಾವದಂತೆ ದೇವರ ವಾಕ್ಯವು ಸಿದ್ಧಿಸದೆ ಹೋದರೆ ದೇವರನ್ನೇ ತಪಿಸಹತ್ತುವರು.

ಆದರೆ ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ನೀನು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವನಾಗದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಅಭಿನಂದನಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತೇನೆ. ಎಂದು ನುಡಿದು ಕೆಲ ಹೊತ್ತು ಸುವ್ಮನೆ ಕುಳಿತರು.

ಬಳಿಕ ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ವೃಷಃ ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಲು ಸಕ್ರಮಿಸಿ ಒಂದು ಬೋಧಪ್ರದವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು-ಎನೆಂದರೆ—“ರಾಜ, ಈಶ್ವರಸಾಧದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಅಖ್ಯಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಅವನು ಈಶ್ವರಭಕ್ತನು. ಸರ್ವದಾ ಈಶ್ವರಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಬಹುದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಕುಲಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಈಶ್ವರನು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯೇನಿರುವದೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಆ ರಾಜನು ಕ್ಷಾತ್ರವೀರನಾದೊಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ದಯವಾಲಿಸೆಂದು ದೇಡಿಕೊಂಡನು. ಈಶ್ವರನು ತಥಾಸ್ತು ಎಂದು ನುಡಿದು ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು. ಮುಂದೆ ಕೆಲಕಾಲ ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿರಲು ಆ ರಾಜನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯು ಒಂದು ಗಂಡುಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ರಾಜನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಈಶ್ವರೀಮಾಯೆಯು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದದ್ದು, ಭಕ್ತರ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಆತನು ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ದೇಕಾದ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಬಲ್ಲನು. ರಾಜನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ತಿರುವು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡದಾಯಿತು. ಪ್ರಬುದ್ಧವಯಸ್ಸಿಗೊಬಂದಿತು. ಆದರೆ ಈಶ್ವರನ ವರಪ್ರಸಾದದಂತೆ ಆ ರಾಜಪುತ್ರನು ಮಹಾಬಲಶಾಲಿಯಾಗದೆ ಅತ್ಯಂತ ಭೀರಾಸ್ವಭಾವದವನಾದನು. ಕ್ಷಾತ್ರಕುಲದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ವರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಆ ರಾಜಪುತ್ರನು ಹೀಗೆ ಪುಕ್ಕಸ್ವಭಾವದವನಾದರೂ ತಂದೆಗೆ ಈಶ್ವರಪ್ರಸಾದದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಶ್ರದ್ಧೆ

ಯಾಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮಗನು ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾಗುವ
ನೆಂದೇ ತಿಳಿದಿದ್ದನು; ಹಾಗೂ ಮಂದಿಯ ಮುಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿ
ದ್ದನು. ಜನರು ರಾಜನ ಮಾತಿಗೆ ನಕ್ಕು ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.
ರಾಜವೃತ್ತನು ತೀರ ಅಯೋಗ್ಯನಿರುವನೆಂದು ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ತಿಳಿದರು.

ಹೀಗಿರುತ್ತಿರಲು, ಪರರಾಜರು ಬಂದು ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನಿ ಕೈದರು.
ವೃದ್ಧನಾದ ರಾಜನು ಶತ್ರುಗಳೊಡನೆ ಕಾದಲಾರಂಭಿಸಿದರೂ ಪ್ರಬುದ್ಧ
ವಾದ ರಾಜಕುಮಾರನು ಬೈಲಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಃಪುರವನ್ನು ಹಿಡಿದು
ರಂಜಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟನು. ಶತ್ರುಗಳು ಒಲಾಢ್ಯರಿದ್ದ ದರಿಂದಲೂ,
ಮುಂದಿ ಅವನ ಸಾಮಾನ್ಯವು ಶತ್ರು ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗದ್ದರಿಂ
ನಲೂ ರಾಜಧಾನಿಯು ಶತ್ರುಗಳ ವಾಲಾಯಿತು. ಅವಾತ್ಯ ಸಹಿತ
ನಾದ ಆ ರಾಜನು ಶತ್ರುಗಳ ಕೈಸೆರೆಯಾದನು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು
ಕೇಳಿ ರಾಜವೃತ್ತನು ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗಿ ಜೋರವಾಗಳಾದಿಂದ ಸಾರಾಗಿ
ಇಡವೀಬಿದ್ದು, ಓಡಿ ಜೀವ ಬದುಕಿಸಿಕೊಂಡನು. ಇತ್ತ ಶತ್ರುಗಳು
ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿಜಯ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ರಾಜನನ್ನು
ಸೆರೆಹಿಡಿದೊಯ್ದರು.

ದ್ರುಪದ ರಾಜನೇ, ನೋಡಿದಿಯಾ, ಆ ಈಶ್ವರಭಕ್ತ ರಾಜನ
ಮೀಲೆ ಎಂಥ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿತೆಂಬದನ್ನು! ಶತ್ರುಗಳ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿ
ನೀಳದೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಸ್ರ ವೃಷ್ಟಿಕಗಳು ಕಡಿದಷ್ಟು
ಕಷ್ಟವಾಗಿರಬಹುದು? ಬಹು ದಿವಸ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಬಲಶಾಲಿ
ಯಾದ ಮಗನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡ ಆ ರಾಜನು ಹೀಗೆ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ
ಅವಮಾನಿತನಾಗಿದ್ದರೂ, ಮಗನಿಂದ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನ
ವಾಗದೆ ಇದ್ದದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನು ಈಶ್ವರನನ್ನು ನಂದಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೇ?
ಈಶ್ವರನ ಪ್ರಸಾದವು ವೃಥಾವಾಯಿತೆಂದು ಅನ್ನಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೇ?
ಆದರೆ ಆ ದೈವಭಕ್ತ ರಾಜನು ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಶತ್ರು

ಗಳ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮರಣಪ್ರಾಯವಾದ ದುಃಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಮಗನು-ಈಶ್ವರನ ವರಪುತ್ರನು ಮಹಾಬಲಾಧ್ಯನಿರುವನೆಂದೇ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು.

ದೇವರಾದರೂ ಭಕ್ತರ-ನಿಶ್ಚಯವನ್ನೂ, ಭಕ್ತರನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವನು? ಆ ರಾಜಪುತ್ರನಲ್ಲಿ ಅತುಲ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದನು. ಭುಜಪರಾಕ್ರಮವು ಬೆಳೆದ ಬಳಿಕ ಆ ರಾಜಪುತ್ರನು ಗತಿಗೆಟ್ಟವನಂತೆ ಅಡವಡವಿ ತಿರುಗುವನೇ? ಕೂಡಲೆ ಒಂದು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಶತ್ರುಗಳ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿ, ತಂದೆಯನ್ನು ಸೆರೆ ಬಿಡಿಸಿದನು; ತನ್ನ ಭುಜಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಸಮಸ್ತ ರಾಜರನ್ನೂ ಗೆದ್ದು, ಆಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈಶ್ವರನ ಪ್ರಸಾದದ ಸತ್ಯತೆಯು ಕಂಡು ಬಂದಿತು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ದೇವರ್ಷಿಗಳಾದ ನಾರದರು ನುಡಿದು ದ್ರುಪದನ ರಾಜನ ಅಭಿನಂದನ ಮಾಡಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು; ನಾರದರು ಹೇಳಿದ್ದ ಆಶ್ವಾನಂದದ ದ್ರುಪದನು ಸಂತುಷ್ಟನಾದನು.

* * *

* * *

* * *

* * *

ಈಶಪ್ರಸಾದಂತೆ ಪುಂಸ್ತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದ ತಿರುಂಡಿಯು ತಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಭಾರತೀಯ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನಿಗೆದುರಾಗಿ ನಿಂತು ಅವನ ಇಹಲೋಕದಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿ ತನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸೇಡನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಛೇ ಸಂಪೂರ್ಣ. ಸ್ತುತಿ

ಆನಂದವನ-ಅಗಡಿಯ ಶ್ರೀ ಶೇಷಾಚಲ ಪ್ರಿಯಂಗ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಿ. ಪ.ಕಾಳೆ, ಇವರಿಂದ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

